vlastným tradíciám a zároveň vedomá si svojho univerzálneho poslania, môže sa spájať s rozličnými formami kultúry, čím získava aj Cirkev, aj jednotlivé kultúry“.
Cirkev podporuje kultúru, pretože kultúra je dobrom sama osebe a slúži človeku a naplneniu jeho povolania na zemi. Gaudium et spes preto vyzýva medzinárodné spoločenstvo, aby mali všetci prístup k základným kultúrnym dobrám a aby sa prekonávala negramotnosť a nedostatočné vzdelanie. Všetci, ktorí sú schopní študovať na vysokej škole, musia mať podľa odvážnych slov koncilu skutočnú možnosť to urobiť. Okrem toho „je úlohou všetkých prispievať k tomu, aby sa uznávala a vzmáhala potrebná a osobitá účasť žien na kultúrnom živote“.
Gaudium et spes ďalej zdôrazňuje potrebu viesť vyučovanie k určitej jednote poznania, hoci zmenené životné podmienky to môžu sťažovať. Kresťania sú prví, ktorí sa majú usilovať o uskutočnenie tejto jednoty múdrosti, a to predovšetkým sami v sebe. Hoci im Zjavenie prinieslo odpovede na veľké otázky existencie, nezbavuje ich to povinnosti trpezlivo sa intelektuálne a kultúrne formovať. Naopak, ich ľudské a vedecké poznanie má napredovať ruka v ruke s obsahmi ich viery, ktoré treba neustále prehlbovať s pribúdajúcim vekom a podľa dosiahnutého stupňa vzdelania. Osobitnú výzvu koncil adresuje teológom: „Nech sa tí, ktorí sa venujú teologickým vedám […], snažia spoločným úsilím a výmenou názorov spolupracovať s ostatnými vynikajúcimi vedeckými pracovníkmi. Teologické bádanie nech sa usiluje o hlboké poznanie zjavenej pravdy a zároveň nech nezanedbá kontakt so svojou dobou, aby prispelo k dôkladnejšiemu poznaniu viery odborníkom rozmanitých odborov“.
Bratia a sestry, konštitúcia Gaudium et spes nás nabáda, aby sme vieru nežili v duchu protikladu či nepriateľstva voči svetu, kultúre a jej ľudským prejavom. Naopak, povzbudzuje nás: „Nech teda veriaci žijú v čo najužšom spojení s ostatnými ľuďmi svojej doby a nech sa usilujú dokonale pochopiť ich zmýšľanie a cítenie, prejavujúce sa v kultúre“. Dosiahnuť zrelú a zodpovednú syntézu viery a kultúry je totiž nevyhnutnou podmienkou vytrvania v kresťanskom povolaní, ale aj nenahraditeľným predpokladom vierohodného svedectva o viere pred svetom a jej odovzdávania druhým.

Myšlienka na tento týždeň

Bez veľkej námahy život človeku nič nedá.

(Horatius)

Farský list, katolícky informačný bulletin vydávaný pre vnútornú potrebu Rímskokatolíckej farnosti Najsvätejšej Trojice, Udavské (udavske@abuke.sk).
Vydávaný bez jazykovej úpravy.
Číslo účtu Udavské: SK61 0900 0000 0000 8690 9062; Veľopolie: SK79 0900 0000 0004 6174 6905

Farský list

farnosti Najsvätejšej Trojice v Udavskom

1. november 2026

Viera je povolaná stať sa kultúrou

Katechéza Leva XIV.

Pavol si stal doprostred areopágu a hovoril: „Aténčania, podľa všetkého vidím, že ste neobyčajne nábožní. Lebo keď som sa prechádzal a prezeral si vaše svätyne, našiel som aj oltár s nápisom: ‚Neznámemu bohu.‘ Čo teda uctievate, hoci to nepoznáte, to vám ja zvestujem.“ Sk 17, 22 – 23

Druhý vatikánsky koncil nemohol obísť tému kultúry a jej vzťahu ku kresťanskej viere. Venuje sa jej v druhej kapitole druhej časti konštitúcie Gaudium et spes (GS).
Katolícka cirkev sa vždy usilovala sprevádzať ohlasovanie evanjelia zakladaním škôl všetkých typov, ktorých cieľom je rozvíjať ľudskú, kultúrnu a duchovnú formáciu mužov a žien na všetkých piatich kontinentoch. Stredoveké univerzity, ako vieme, vzišli zo srdca Cirkvi a rozhodujúcou mierou prispeli k rozvoju západnej civilizácie. Pokrok kultúry a poznania zároveň prináša stále nové a hlbšie otázky a podnecuje veriacich, aby vedeli zdôvodniť svoju vieru. Napokon rozličné prejavy kultúry ako výraz duchovného rozmeru človeka pomáhajú otvárať mysle odvekým otázkam o zmysle sveta a ľudskej existencie, a tak pripravujú na prijatie evanjelia Ježiša Krista. Vzťah medzi vierou a kultúrou má svoj základ predovšetkým vo Vtelení: ak sa Božie Slovo stalo telom a prebývalo medzi nami, potom aj viera je vtelenou skutočnosťou, prepletenou s kultúrou, do ktorej je ponorená. Je zároveň povolaná stať sa kultúrou, teda osloviť človeka v jeho životnom prostredí, ktoré tvoria ľudské slová, tradície, náboženské cítenie, umenie a poézia, myslenie a veda. Ako rád opakoval svätý Ján Pavol II.: „Viera, ktorá sa nestane kultúrou, je vierou nie naplno prijatou, nie úplne premyslenou, nie verne prežívanou“.

Viera sa môže vteliť do každej kultúry, pretože sa so žiadnou z nich špecificky nestotožňuje. Prebýva v nich a formuje ich zvnútra podľa „formy“ Ježiša Krista, teda láskou, službou a synovským uznaním Božieho otcovstva. Cirkev tak v rozličných kultúrach rozpoznáva to, čo je v nich dobré, krásne a pravdivé, aby vtelila a odovzdávala posolstvo evanjelia. Zároveň je Cirkev „poslaná k všetkým národom každého veku a každej krajiny, a preto sa neviaže výlučným a nerozlučným spôsobom na nijakú rasu, na nijaký národ, na nijaký osobitný životný štýl, na nijaké dávne ani nové obyčaje. Verná svojim

Pokračovanie str. 4

Program sv. omší

2. — 8. november 2026

	Udavské	Veľopolie
Pondelok Spomienka na Všetkých zosnulých veriacich *(spomienka)*	18.00 Za všetkých zosnulých	17.00 + Ján, Ján, Verona, Ján
Utorok Utorok 31. týždňa v Cezročnom období	17.30 ZBP Róbert a Michal	
Streda Sv. Karola Boromejského, biskupa *(spomienka)*		17.30 + Michal, Jozef, Mária, Jozef, Anna
Štvrtok Štvrtok 31. týždňa v Cezročnom období	17.30 + Helena a Michal Andrejčík	
Piatok Prvý piatok v mesiaci Najsvätejšie Srdce Ježišovo	18.00 Na úmysel	17.00 ZBP Mária
Sobota Preblahoslavenej Panny Márie v sobotu *(spomienka)*	9.00 + Eva Pastirová	
Nedeľa 32. nedeľa v Cezročnom období	10.30 ZBP Dušan	9.00 Za farnosť

Spovedanie chorých

Spovedanie chorých bude v tomto týždni vo štvrtok od 9.00.

Udavské – Prvá sobota

V sobotu 7. novembra bude vo farskom kostole pobožnosť Fatimskej soboty, začiatok o 8.15.

Udavské – upratovanie kostola

Upratovanie kostola v sobotu o 9.30: Mária Dupaľová a Anna Ondicová.

Veľopolie – upratovanie kostola

Upratovanie kostola: rodina Hlubíková č. 57 a rodina Pašková.

Služba lektorov (2. — 8. november)

Udavské
Pondelok – Mária Nergešová a Bernard Behún
Utorok – Lucia Gajdošová
Štvrtok – Katarína Korpašová
Piatok – Darina Šteňková
Sobota – Mária Feríková
Nedeľa – Monika Futejová a Ľubica Futejová

Veľopolie
Pondelok – Kristína Trešňáková a Klára Meričková
Streda – Renáta Marková
Piatok – Lenka Hlubíková
Nedeľa – Zuzana Tokarová a Katarína Čabalová

Slávnosť Všetkých svätých a Dušičky

V novembri si Katolícka cirkev pripomína dva významné sviatky. Prvý z nich, 1. novembra, je slávnosť Všetkých svätých. Cirkev už po stáročia spája s touto slávnosťou nádej na vzkriesenie. Druhým významným dňom je Spomienka na všetkých verných zosnulých – ľudovo nazývaná Dušičky (2. novembra). Pri tejto príležitosti prinášame historické súvislosti týchto sviatkov.

Slávnosť Všetkých svätých je deň radosti, a nie strachu. Pre iných je smrť realitou, ktorú treba prijať. Po vzkriesení Krista sa nachádzame na ceste do večného mesta, kde nás očakáva blaženosť všetkých tých, ktorí boli Pánom oslávení. To má byť zmyslom slávnosti Všetkých svätých.

Cirkev je podľa Katechizmu Katolíckej cirkvi spoločenstvom svätých osôb. Podľa starobylej náuky je Cirkev spoločenstvom v troch stavoch: putujúca (po starom bojujúca), očisťujúca sa (trpiaca), oslávená (víťazná, blažená). Všetci totiž – či živí alebo už zosnulí – tvoria jedinú Cirkev a sú navzájom spojení v Kristovi. A podľa stálej viery sa ich vzájomné spojenie upevňuje spoluúčasťou na duchovných dobrách.

Kresťan, ktorý spája svoju smrť s Ježišovou smrťou, umieraním prechádza do večného života. Pavol v Liste Rimanom napísal: „Ak sme zomreli s Kristom, veríme, že s ním budeme aj žiť.“ Dogmou tiež je, že „svätých treba uctievať a vzývať“. Úcta (česť, rešpekt) k človeku je žiadosťou samotného Boha, ktorý prikázal: „Cti svojho otca a svoju matku, aby si dlho žil na zemi, ktorú ti dá Pán, tvoj Boh!“ Úcta k svätým ľuďom má tiež biblický základ: apoštol Pavol v Prvom liste Korinťanom (11, 1) píše: „Napodobňujte ma, ako aj ja napodobňujem Krista.“

Svätý Polykarp v 2. storočí napísal: „Kristovi sa klaniame, lebo je Boží Syn; pokiaľ ide o mučeníkov, tých milujeme ako učeníkov a nasledovníkov Pána, a to je aj správne pre ich nenapodobiteľnú oddanosť svojmu Kráľovi a Majstrovi; kiež by sme aj my mohli byť ich spoločníkmi a spoluučeníkmi.“